

Organik yapıdaki gazlar ve buharlar için (A), inorganik gazlar ve buharlar için (B), amonyak için (K) ve sülfürdioksit için (E) tiplerinde karbonlu filtreler kullanılır. Gaz maskesi filtreleri için koruma kademeleri ve harflerin anlamlarını içeren detaylı tablo aşağıdaki gibidir:

Kahverengi	AX	Organik bileşenlere ait gaz ve buharlar, kaynama derecesi < 65°C
Kahverengi	A	Organik bileşenlere ait gaz ve buharlar, kaynama derecesi > 65°C
Gri	B	İnorganik gazlar ve buharlar, Klor, hidrojen sülfür, hidrosiyanik asit, vb.
Sarı	E	Sülfürdioksit, Hidrojen klorür
Yeşil	K	Amonyak içeren uygulamalar
Kırmızı	Hg	Civa buharı
Siyah	CO	Karbonmonoksit
Mavi	NO	Nitrojenmonoksit dahil nitroz gazları
Beyaz	P	Partiküller

Gaz Maskesi Kullanımında Dikkat Edilecek Hususlar

- Filtrelerin kullanım süresi, çalışanın maruz kaldığı kimyasal içeren havanın yoğunluğuna, çalışma süresine, kullanım sonrası bakımına ve saklama koşullarına bağlı olarak değişebilir. Filtrelerin son kullanma tarihi (raf ömrü) olduğu unutulmamalıdır. Filtrelerin raf ömürleri imalatçı beyanına göre dikkate alınmalıdır.
- Hava sızıntısı tespit edilmesi durumunda, maske yüze tekrar doğru bir şekilde yerleştirilir. Sızıntıyı önlemek için kafa bantları tekrar ayarlanır.
- Maskenin yüze tam olarak oturmaması durumunda, havası kirli ortamlara girilmemeli ve yetkili kişilere başvurulmalıdır.

Solunum Koruyucu Donanımların Üzerinde Bulunması Gereken İşaretler ve Bilgiler

- İmalatçının adı veya logosu
- Marka bilgisi
- Model / parti / seri numarası
- CE işareti
- Onaylanmış Kuruluşa ait 4 haneli kimlik numarası
- Standart numarası
- Üretim yılı

**T.C. ÇALIŞMA VE
SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI**
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Türkiye Cumhuriyeti
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü
Adres: Emek Mahallesi Naci Ayvalıoğlu Caddesi
No: 13 Pk: 06520 Emek / ANKARA
Telefon: 0 312 296 67 67
Faks: 0 312 296 18 77
www.csgeb.gov.tr/isggm

SOLUNUM KORUYUCU DONANIMLAR

SOLUNUM KORUYUCU DONANIMLAR

Çalışma ortamında kimyasal ya da partikül olarak toz, gaz, buhar, sprey bulunması ve/veya havadaki oksijen oranının %19.5'in altına düşmesi durumunda çalışan tarafından solunum koruyucu kullanılmalıdır. Solunumla ilgili cihazlar iki temel gruba ayrılır:

- Ortam atmosferine bağımlı olarak nitelendirilen, çalışana ortamdaki havayı alarak filtreleyen solunum koruyucular. Örneğin toz maskesi
- Çalışana ortam havasından bağımsız olarak hava sağlayan solunum koruyucular. Örneğin hava beslemeli solunum koruyucu

İlgili Standartlar

TS EN 136	Tam yüz maskeleri
TS EN 137	Solunumla ilgili koruyucu cihazlar-Kendi kendine yeterli açık devreli sıkıştırılmış hava solunum cihazı özellikler, deney işaretleme
TS EN 140	Solunumla ilgili koruyucu cihazlar-yarım maskeler ve çeyrek maskeler-özellikler, deneyler, işaretleme
TS EN 145	Solunumla ilgili koruyucu cihazlar-kendi kendine yeterli kapalı devre solunum aparatı, basınçlı oksijenli veya basınçlı oksijen-azotlu tip-özellikler, deneyler, işaretleme
TS EN 149	Solunumla ilgili koruyucu cihazlar - parçacıklara karşı koruma amaçlı filtreli yarım maskeler - özellikler, deneyler ve işaretleme
TS EN 1827+A1	Solunumla ilgili koruyucu cihazlar - Gazlara ve parçacıklara veya sadece parçacıklara karşı koruma amaçlı soluk alma vanası bulunmayan ve ayrılabilir filtreli yarım maskeler - Özellikler, deneyler, işaretleme
TS EN 13794	Oksijenli ferdi kurtarıcı (kimyasal reaksiyonlu oksijen üreten cihaz)

Başlıca Solunum Koruyucular:

1) Toz Maskesi

Toz maskeleri, çalışma ortamındaki tozlara karşı solunumun korunması amacıyla kullanılır. Toz maskelerinin TS EN 149 standardına uygun üretilmesi gerekir. Çalışma ortamında yapılan kişisel maruziyet ölçümleri sonucu belirlenen toz miktarı sınır değerini;

- 4 katına kadar olan yerlerde FFP1
- 12 katına kadar olan yerlerde FFP2
- 50 katına kadar olan yerlerde FFP3 maske kullanılır.

Toz Maskesi Kullanımında Dikkat Edilecek Hususlar

- Toz maskesinin iç kısmına el sürülmemeli, çıkarıldıktan sonra ambalajına ya da kilitli poşete konulmalıdır.
- Raf ömrü ve son kullanma tarihi dolan maskeler kullanılmamalıdır.
- Maske kullanılırken nefes alıp vermenin zorlaşması, maskenin kullanım ömrünün dolduğunu gösterir.
- Maske ile birlikte koruyucu gözlük takıldığında gözlükte buğulanma meydana geliyorsa, maske çıkarılıp doğru bir şekilde tekrar takılmalıdır, burun kısmı tam oturtulmalıdır. Buğulanmanın nedeni genellikle ağızdan solunumla çıkan su buharının maske tam kapatılmadığı ya da sızdırdığı için gözlüğe gelmesidir.

2) Gaz Maskesi

Gaz maskeleri, zararlı gazlara karşı solunumun korunması amacıyla kullanılır. Gaz maskelerinin TS EN 136 (tam yüz maskesi) ve TS EN 140 (yarım yüz maskesi) standartlarına uygun üretilmesi gerekir.

Gaz maskeleri genel olarak istenmeyen havanın girmesini önleyecek şekilde yüze tam oturan ve maskeyi takan çalışanın temizlenmiş havayı teneffüs etmesini sağlayan filtrelerden oluşur.

